

SORU	CEVAP	REFERANS	
		Kaynak	Bölüm
Projelerin erken sunulması ile son gün sunulması arasında fark olacak mıdır?	Son Başvuru anına kadar teslim alınan her bir proje teslim alındığı tarih, saat ve sıra numarasına göre kayıt ve kilit altına alınacak, zarfları kesinlikle açılmayacaktır. Değerlendirme süreci sonunda başarı sıralaması ve bütçe kısıtı sebebiyle desteklenecek son projenin belirlenmesi esnasında birden fazla proje aynı puanı almış ise son projenin belirlenmesinde erken teslim edilen projeye öncelik tanınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.3.
Programlar kapsamında satın alınacak ekipman ve malzemeler için menşe kuralı var mıdır?	Hayır, herhangi bir menşe kısıtlaması yoktur.		
Programlar kapsamında satın alınacak mal ve hizmetler için KDV, ÖTV, harçlardan muafiyet var mıdır?	Hayır, herhangi bir vergi muafiyeti söz konusu değildir, ancak vergi ve harç ödemeleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Tarım Bakanlığı tarafından yürütülen Kırsal Kalkınma Hibe Programı Çukurova Kalkınma Ajansı'nın yürüttüğü Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı aynı kaynaktan mı verilmektedir?	Çukurova Kalkınma Ajansı ile Tarım Bakanlığı arasında bir organik bağ bulunmamaktadır. Kalkınma Ajansları 5449 sayılı Kanun çerçevesinde DPT'nin genel koordinasyonu altında Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulan ve bütçesinin bir kısmı genel bütçeden ayrılan transfer ödeneklerinden kalan kısmı ise büyük ölçüde Ajansın görev alanı olan bölge içindeki İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Sanayi ve Ticaret Odaları'nın bütçelerinden aktarılan kurum paylarından oluşmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Adana ve Mersin Valileri, Büyükşehir Belediye Başkanları, İl Genel Meclisi Başkanları ve Sanayi ve Ticaret Odaları Başkanlarından oluşmaktadır. Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve DPT'nin onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları ile diğer bakanlıkların yürüttükleri programlar arasında bir bütçe veya onay ilişkisi bulunmamaktadır.	Başvuru Rehberi	1.1. 1.3.
Düzey 2 Bölgesi ne demektir?	Bakanlar Kurulu Kararıyla bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistik veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması tanımlanmıştır. Bu sınıflamaya göre istatistik açıdan Türkiye 12 Düzey 1 Bölgesi ve 26 Düzey 2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayırım bir idari sınıflama olmayıp istatistik bir sınıflamadır. 5449 sayılı Kanun gereğince Kalkınma Ajansları Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı, TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde merkezi Adana olmak üzere kurulmuştur ve görev alanı Adana ve Mersin illerinden oluşmaktadır.	Başvuru Rehber	1.1.
Ajans projelerin üzerinde çok etkin değil midir? Bürokratik pek çok engel ihdas edilmiş olmuyor mu?	Çukurova Kalkınma Ajansının bütçesinin bir kısmı genel bütçeden ayrılan transfer ödeneklerinden kalan kısmı ise büyük ölçüde Ajansın görev alanı olan bölge içindeki İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Sanayi ve Ticaret Odaları'nın bütçelerinden aktarılan kurum paylarından oluşmaktadır. Ajansın 2008 yılı Bütçesi tamamen ulusal ve yerel kaynaklardan aktarılan paylardan oluşmuştur. Ajans, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur. Devlet Planlama Teşkilatı, plân ve programlara, yapılacak yardım ve transferlere, personelin nitelik ve istihdamına, bütçe ve muhasebe standartlarının kullanımına, faaliyet raporlarına, izleme, değerlendirme ve denetime ilişkin esas ve usûller ile Yatırım Destek Ofisleri'nin çalışma esas ve usûllerini ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak belirler. Ajans topladığı gelirleri, tabi olduğu mevzuat ile yıllık bütçe ve Yönetim Kurulu kararlarına uygun olarak harcar.	Başvuru Rehberi 5449 sayılı Kanun	1.1. Mad.4. Mad.14 Mad.19 Mad.21
Küçük ilçeler için pozitif ayrımcılık mümkün müdür?	2008 yılı Mali Destek Programları belirlenirken Ajans Yönetim Kurulu tarafından desteklenecek konu ve kesim yönüyle mümkün olduğunca kapsayıcı olmaları tercih edilmiştir. Bölgenin mevcut potansiyelini tespit etmek için de anlamlı olacağı değerlendirilen bu tercih, Ajansın sonraki yıllarda yürüteceği programların belirlenmesinde de kullanılabileceği bölge hakkında pek çok farklı veri temin edecektir. Dolayısı ile belirli bir kesim veya coğrafyaya yönelik program bazında bir ayrımcılık bulunmamaktadır. Başvuru ve uygunluk kriterlerini sağlayan her başvuru, ilgili olduğu program kapsamında yapılan başvurular ile birlikte eşit koşullar ve kurallar altında değerlendirme sürecine girecektir. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmakta olan 2009-2013 TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi Bölgesel Gelişme Planı doğrultusunda belirlenecek stratejiler gereğince 2009 yılı ve sonrasında daha farklı amaçlar, farklı hedef kesimler ile bölge içi gelişmişlik ve coğrafi farkları gözetilerek mali destek programları ilan edilebilecektir.	Başvuru Rehberi	1. 2.3.
İlçemiz için danışman olarak Ajans uzmanlarından biri görevlendirilebilir mi?	Ajans, herkese eşit davranma ve tarafsızlık ilkelerini gözeterek başvuru sürecinde hiçbir proje hazırlığına müdahil olmayacaktır. Proje teklif çağrısı döneminde, bireysel istek üzerine veya sadece bir kurumun mensuplarıyla sınırlı bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyeti yapılamaz.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.16
KOBİ tanımı nedir?	18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde KOBİ tanımı "İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ve kısaca "KOBİ" olarak adlandırılan ekonomik birimleri" ifade eder.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
KOBİler alacakları mali destek miktarını ne şekilde muhasebeleştirebilirler?	Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun yayımladığı Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması (TMS 20) Hakkında 8 Sıra Nolu Tebliği ve ilgili mevzuat çerçevesinde Ajanstan temin edilen mali destekler muhasebeleştirecektir.		
Başvuru Sahibinin proje teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olma şartı için hangi tarih esas alınacaktır?	Çukurova Kalkınma Ajansı 2008 yılı Mali Destek programları kapsamında proje teklif çağrısı ilanına 30 Aralık 2008 tarihinde çıkmıştır. Buna göre Başvuru Sahibinin tescil edilme tarihi açısından 30 Aralık 2008 esas alınarak Başvuru Sahibinin bu tarihten 3 ay önce kurulmuş olma şartı aranacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Tescil süresi koşulunu sağlayan bir firma başvuru süresi içerisinde hisse devri, yeni ortak alımı, işgal alanı değişikliği gibi değişiklikler sonrasında programlardan yararlanabilir mi?	Başvuru Sahibi olabilecek bir tüzel kişilik, haklarını yetkili organları/kişiler eliyle kullanmaktadır. TR62-08-02, TR62-08-03 ve TR62-08-04 referans numaralı mali destek programları kapsamında proje konusunun Başvuru Sahibinin görev ve yetki alanı içerisinde bulunması zorunludur. TR62-08-01 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programına başvuru yapmak isteyen bir KOBİ, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 300. Maddesi ve 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 10. Maddesi gereğince tescil ve ilanı gerektiren değişiklikleri Ticaret Sicili Memurluğuna tescil ettirmesi, ilgili odaya bildirmesi ve tüzel kişiliğinin kesintisiz olarak devam etmesi koşulu ile Sermaye Artırımı, Ünvan Değişikliği, İşgal Konusuna İlave, Adres Değişikliği, Hisse Devri, Yetki Süre Uzatımı gibi konularda değişiklik yaparak başvuruda bulunabilir. Başvuru sonrasında meydana gelecek değişikliklerin de derhal Ajansa bildirilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Başvuru Sahibinin yürüttüğü projesi kapsamında yeni bir sistem geliştirmesi durumunda bu sistemin telif ve patent hakkı ne olacaktır?	Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti (fikri mülkiyet hakları da dahil olmak üzere) yararlanıcıya aittir. Ancak destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakatı aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir. Bununla beraber yararlanıcı, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini başkasına devredemez, sözkonusu malzemeleri rehin ve teminat olarak gösteremez, TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi dışına çıkaramaz ve projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz.	Başvuru Rehberi	2. 2.5.
Bireysel olarak başvuru yapabilir miyim?	Sadece TR62-08-01 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında diğer uygunluk kriterlerini de sağlamaları koşulu ile gerçek kişiler Başvuru Sahibi olabilirler. Diğer programlar kapsamında gerçek	Başvuru Rehberi	2.1.1.

	kişiler Başvuru Sahibi olamazlar..		
Dernek üyesiyim, TR62-08-02 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı'ndan faydalanabilir miyim?	Dernek, bir tüzel kişilik olarak Başvuru Sahibi olabilir. Dernek üyesi bireysel olarak TR62-08-02 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Başvuru Sahibi olamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Şirket ortaklarından bir veya birkaç tanesi aynı olan farklı firmalar proje başvurusunda bulunabilirler mi?	TR62-08-01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında Başvuru Sahibinin öncelikle KOBİ niteliğinde gerçek veya tüzel kişi olması gerekmektedir. Başvuru Sahibinin tüzel kişilik olduğu durumda firma ortakları veya firma müdürü değil tüzel kişiliğin kendisi Başvuru Sahibidir ve yetkili kişiler eli ile tüzel kişiliğin temsil edilmesi gerekir. Dolayısı ile Başvuru Sahibinin uygunluğu değerlendirilirken ortaklar değil tüzel kişilik esas alınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.2.1.
Adi ortaklık şeklindeki tarımsal işletmelerde ortaklar bağımsız olarak proje başvurusunda bulunabilirler mi?	Gerçek kişiler, KOBİ tanımına ve diğer uygunluk kriterlerine uymak koşulu ile TR62-08-01 referans numaralı mali destek programı kapsamında Başvuru Sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2
Sulama kooperatifleri veya muhtarlıklar proje başvurusu yapabilirler mi?	Tarımsal amaçlı kooperatif kapsamındaki sulama kooperatifleri ve mahalli idare kapsamında olması sebebiyle köy tüzel kişiliği TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar kapsamında proje başvurusunda bulunabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Tarımsal kalkınma kooperatifi olarak Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında başvuru yapabilir miyiz?	Tarımsal kalkınma kooperatifi Bölüm 2.1.1.'de yer alan Başvuru Sahiplerinin uygunluk kriterlerine uymak, Bölüm 2.2.1.'de yer alan başvuru sırasında sunulması gereken destekleyici belgeleri sunmak ve diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu ile TR62-08-04 referans numaralı programa başvuru yapabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1 2.2.1.
Başvuru Sahibi olarak işçi ve işveren sendikaları da sayılmıştır. Bunların üst kurumları da başvuru yapabilir mi?	Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması ve diğer uygunluk kriterlerini de sağlamak koşuluyla işçi ve işveren sendikalarının üst kurumları da TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlara başvuru yapabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Kamu-sivil toplum işbirliği projeler için kurulacak ortaklıklar çerçevesinde mümkün müdür? Kaymakamlıklar bünyesinde kurulan köylere hizmet götürme birlikleri veya tarımsal amaçlı kooperatifler bir kamu kurumunun proje ortağı olabilirler mi? Ortaklıklar kimler arasında kurulabilir?	Yürütülmekte olan programlar kapsamında ortaklar, Başvuru Rehberi Bölüm 2.1.1'de belirtilen koşullardan "Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde kayıtlı olmaları veya merkezinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Dolayısı ile bir program kapsamında uygun yasal statüye sahip Başvuru Sahipleri aynı program kapsamında kendi aralarında muhtelif ortaklıklar tesis edebilirler. Ancak Başvuru Sahibi ve ortaklarının idari, teknik ve mali kapasitesi ile ortakların projeye dahil edilme gerekçeleri ve sağlayacakları katkıları değerlendirme sürecinde puanlama açısından önemli olacaktır. TR62-08-03 Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Mali Destek Programı kapsamında TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi içindeki İl Özel İdareleri, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler yalnızca TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde bulunan İl Özel İdareleri, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler ile ortaklık tesis edebilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.1.2. 2.3.
Başvuru Sahibi başına yapılacak teklif ve destek sayısı değerlendirilirken ortaklıkların durumu nasıl değerlendirilecektir?	TR62-08-01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında, bir başvuru sahibi 2 ayrı proje başvurusunda bulunabilir ve her ikisinin de başarılı bulunması halinde sadece daha yüksek puan alan başvurusu için mali destek alabilir. Ayrıca Ajanstan mali destek alan kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, mali destek sözleşmesinin imzalandığı tarihi müteakip bir takvim yılı süresince Çukurova Kalkınma Ajansı'ndan yeni bir mali destek alamaz. TR62-08-02, TR62-08-03 ve TR62-08-04 Mali Destek Programları kapsamında Başvuru Sahibinin uygunluğu koşullarına uyan bir başvuru sahibi toplam dört başvuru yapma hakkına sahip olup bu hakkını hangi program veya programlar kapsamında kullanacağı hususunda serbesttir. Başvuru sayısının kontrolü yapılırken Başvuru Sahibi esas alınacak olup aynı kişi/kurum/kuruluş/KOBİ'nin farklı projelerde ortak olarak yer alması önünde bir kısıtlama bulunmamaktadır. Ancak Başvuru Sahibi ve ortaklarının idari, teknik ve mali kapasitesi ile ortakların projeye dahil edilme gerekçeleri ve sağlayacakları katkıları değerlendirme sürecinde puanlama açısından önemli olacaktır.	Başvuru Rehberi	
..... şeklinde bir proje fikrim var. Bunun konusu/faaliyetleri/maliyetleri desteklenmek için uygun mudur?	Başvuru Rehberlerinde yer alan amaç ve öncelikler ile uygunluk kriterlerine uymak koşulu ile her türlü proje konusu uygundur. Ayrıca proje kapsamında gerekli olmak ve gerçekçi maliyet gösterilmek koşulu ile sözleşme sonrasında gerçekleştirilecek her türlü yeni makine, teçhizat satın alımı, yeni bina inşaatı ve yeni yapım işleri uygundur. Ancak, TR62-08-02 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında yeni ekipman satınalmaları uygun maliyet olarak kabul edilirken her türlü bina inşaatı ve yapım işleri uygun maliyet değerlendirilmemektedir. Dolayısı ile sözleşme öncesinde başlamış ve/veya gerçekleştirilmiş faaliyetler, maliyetler, projeler uygun edilmeyecektir. Proje konusunun seçimi, ortakların ve faaliyetlerin gerekçelendirilmesi koşulu ile seçilmesinde Ajansın bir yönlendirmesi veya yaptırım uygulaması söz konusu değildir. Belirlenmiş koşullar çerçevesinde projenin hazırlanması ve uygulanmasından Başvuru Sahibi ve varsa ortakları doğrudan sorumludur.	Başvuru Rehberi	2.
Ajansa sunulacak proje konularının bir birine göre üstünlüğü olacak mıdır?	Değerlendirme sürecinde yapılan başvurunun öncelikle amaç, öncelik ve uygunluk kriterlerine uyup uymadığı değerlendirilecektir. Ardından projenin yürütülebilmesi için sahip olunan deneyim, teknik uzmanlık, yönetim kapasitesi ve finansman kaynakları ve diğer değerlendirme kriterleri puanlanacaktır. Dolayısı ile doğrudan konuların veya faaliyetlerin birbirine üstünlüğü değil pek çok farklı kriterin değerlendirilmesi ve puanlanması gerçekleştirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.3.
TR62-08-01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında asıl amaç, halihazırda var olan KOBİleri mi desteklemek, yoksa bu KOBİlerin yeni yatırımlar yapmasını sağlamaktır?	Her bir programın amacı Başvuru Rehberlerinde Bölüm 1.2.'de açıklanmıştır. TR2-08-01 referans numaralı program kapsamında iki amaçtan biri bölge içinde mevcut kapasitenin geliştirilmesi, diğeri ise var olan potansiyelin harekete geçirilmesine vurgu yapmaktadır. Bu iki amaçtan biri diğerinden daha önemli değildir veya biri diğerini dışlamamaktadır. Amaç ve öncelikler çerçevesinde kalınması ve uygunluk kriterlerinin sağlanması koşulu ile bir KOBİ mevcut yatırımlarının kapasitesini geliştirebileceği gibi yeni yatırımlar da yapabilmek için proje başvurusunda bulunabilir.	Başvuru Rehberi	1.2.
Tarımsal üretimler desteklenecek midir? Organik tarım ve organik gıda üretimi için özel bir hüküm var mıdır?	Birincil tarım faaliyetleri 2008 yılı Mali Destek Programları kapsamında destek başvurusu yapılabilecek uygun projeler olarak kabul edilemeyecektir. Bu kapsamda zirai ürün ekme, hasat etme, tarla/bahçe hazırlama, hayvan satınalma ve yetiştirilmesi, hayvansal ürünlerin elde edilmesi gibi zirai ve hayvansal üretime yönelik konular desteklenmeyecektir. Ancak tarım ürünlerinin üretilmesi haricinde işlenmesi, paketlenmesi, depolanması, pazarlanması ve nakliye aşamalarının modernize edilip geliştirilmesi, ürün kalitesinin ve üretim verimliliğinin artırılması konuları desteklenecek önceliklerdendir.	Başvuru Rehberi	2.1.3.
Yüksek teknoloji seracılık ile ilgili proje başvurusunda bulunulabilir mi?	Birincil tarım faaliyetleri 2008 yılı mali destek programları kapsamında desteklenmemektedir.	Başvuru Rehberi	1.2. 2.1.3.
Bina, saha, arsa, arazi kiralama giderleri uygun maliyet olarak kabul edilebilir mi?	Hayır, bina, arsa ve arazi kiralama veya satınalma maliyetleri uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir. Proje yönetimi için kiralanmış yerler de bu kapsamda uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir. Ancak proje kapsamında belirli bir faaliyetin yürütülmesi için mutlaka gerekli olan salon kiralama, araç kiralama gibi kiralama giderleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Bu maliyet sadece proje faaliyetleri için kiralanmış yerleri kapsar.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Mevcut yürüyen bir yatırım için destek sağlanabilir mi?	Kural olarak mali destek programları kapsamında başvurusu yapılacak olan bütün projelerde yürütülecek faaliyetlerin, gerçekleştirilecek maliyetlerin, satın alınacak makine, teçhizat ve ekipmanların, inşa edilecek bütün binaların, yapılacak bütün tadilat ve yapım işlerinin uygunluğu için piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için mutlaka gerekli olmaları koşulu yanında 'yeni' olmaları gerekmektedir. Ayrıca faaliyetlerin ve maliyetlerin sözleşme imzalanması sonrasında ve desteklenecek proje kapsamında gerçekleştirilmesi zorunludur. Dolayısı ile projelerin hazırlanması esnasında sözleşme tarihinin bir başlangıç anı olarak düşünülmesi	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.

	yerinde olacaktır. Buna göre bütün faaliyetler ve bütün maliyetler sözleşme tarihi sonrasında gerçekleştirilmiş olmalıdır. Devam eden projeler, faaliyetler, inşaat ve yapım işleri ile sözleşme tarihi öncesinde gerçekleştirilmiş harcamalar uygun olarak değerlendirilmeyecektir.		
Mevcut binaların onarımı projede yer alabilir mi?	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olan bina yapımı ile eklenti, tadilat ve yapım işleri yeni olmak ve sözleşme sonrasında gerçekleştirilecek olması koşulu ile uygun maliyet olarak değerlendirilmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
KOBİlerin mevcut üretimlerini geliştirmek için yeni makine, teçhizat, yeni bina yapımı desteklenebilir mi?	TR62-08-01 referans numaralı program kapsamında yeni makine, teçhizat ve ekipman satın almaları, yeni bina inşaatı ve yeni yapım işleri (inşaatı devam eden binanın tamamlanması hariç) uygun maliyet olarak kabul edilmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Projenin toplam uygun maliyetinin desteklenme oranının belirleneceği bir kriter mevcut mudur?	Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de uygun maliyetler için tavan niteliğindedir. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir. Başvuru rehberlerinde Ajanstan talep edilebilecek destek oranı ile asgari ve azami miktarlar belirlenmiştir. Bu sınırlar dahilinde Başvuru Sahibi ihtiyaç duyduğu miktarda mali desteği Ajanstan talep edebilir.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.1.4.
Yararlanıcı eş-finasman karşılığı olan tutarın tamamını tek seferde proje hesabına aktarmak zorunda mıdır? Proje hesabı üzerinde bloke olacak mıdır?	Desteklenecek her bir projeye özel bir banka hesabı açılacaktır. Ajans, destek kapsamında yapacağı her türlü ödemeyi proje hesabına transfer edecektir. Yararlanıcı kendisi tarafından sağlanacak olan eş finansman karşılığı tutarı da bu hesaba yatırır ve 300 YTL'nin üzerinde olan proje harcamalarının tamamını proje hesabından transfer ederek yapar. Ancak eş-finasmanın tamamını tek seferde proje hesabına yatırmak zorunda değildir. Proje hesabından yapacağı ödeme öncesinde proje hesabında yeterli mali kaynak bulunmasını temin etmesi yeterli olacaktır. Proje hesabı üzerinde bloke olmayacak ancak proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir.	Başvuru Rehberi	2.5.
Teminatlar sadece nakit olarak mı kabul edilmektedir. Gayrimenkul teminatı geçerli midir?	Gayrimenkul teminatı kabul edilmemektedir. Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır: a) Tedavüldeki Türk parası, b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları, Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir.	Başvuru Rehberi	2.5.
Ödemeler tek seferde mi taksitler halinde yapılacaktır?	Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yararlanıcı tarafından yerine getirilmiş olması kaydıyla, destek miktarının %20'si, proje hesabına ön ödeme olarak aktarılır. Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eşfinansman tutarının usulüne uygun harcadığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanması ile ön ödeme harcanmış ve kapatılmış olacaktır. Bundan sonra; yararlanıcı proje faaliyetleri ile ilgili gerçekleştirecek maliyetleri karşılamaya devam edecektir. Düzenlenecek hakediş raporları neticesinde iki ayrı ara ödemede destek miktarının % 30'arlık kısımları ve proje bitimindeki nihai ödemede de %20'si destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan hiçbir ödeme yapılmaz. Ajans bu rapor ve harcamaların onaylarında, yaptığı izleme ziyaretleri sonuçlarını dikkate alır. Ara ödeme dönemleri sözleşmede açıkça belirtilir.	Başvuru Rehberi	2.5.
Kalkınma kooperatifleri kar amacı güden kuruluş olarak mı kabul edilir? Teminat istenir mi?	TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar kapsamında proje başvurusunda bulunabilecek kâr amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler, kooperatif tüzüğünde, üyelere kâr dağıtılmasını yasaklayan hükmü göstermek suretiyle faaliyetlerinin kesinlikle kâr amacı gütmeyeceğini ispat etmelidir veya Kooperatif Genel Kurulu'nun, gelecek 5 yıl ortaklara kâr dağıtmayacağı kararını beyan etmelidir. Sadece kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler (KOBİ) ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarından, desteklenecek her bir proje için, Ajanstan talep edilen toplam destek miktarının %10'u kadar teminat alınır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
Kamu kurumları sözleşme aşamasında temin etmek zorunda oldukları %10 teminat haricinde %25 eş finasman mı sağlamak durumundadırlar?	Sadece kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler (KOBİ) ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarından, desteklenecek her bir proje için, Ajanstan talep edilen toplam destek miktarının %10'u kadar teminat alınır. Dolayısı ile bu kapsama girmeyen kamu kurumlarından teminat alınması söz konusu değildir. Başvuru Rehberi Bölüm 1.3.'de belirtilen oranlarda eş-finasman miktarı ise Başvuru Sahibi ve/veya -eğer varsa- ortakları tarafından temin edilmek zorundadır.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.5.
Projelerin hazırlanması aşamasında Ajansın avans şeklinde bir desteği olabilir mi?	Değerlendirme ve seçim sürecinde başarılı bulunmamış, onaylanmamış, sözleşme imzalanmamış ve ödeme için gerekli koşulların yerine getirilmediği hiçbir durumda Ajans hiçbir Başvuru Sahibine hiçbir ödeme yapmayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.5.
Proje kapsamında görevlendirilecek personelin net maaş ve sosyal sigorta primleri uygun maliyet olarak kabul edilirken, vergi stopajı ve damga vergisi, sosyal sigorta işveren primleri ödemeleri uygun maliyet kabul edilecek midir? Proje çalışanlarına verilecek ücret ne kadar olabilir?	Projede görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler, piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcı ile ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamak koşulu ile uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Gelir Vergisi ve Damga Vergisi, personele ödenen brüt ücretin birer bileşeni olmakla birlikte işveren tarafından stopajı yapılarak işçi adına beyannamesi verilen ve ödemesi yapılan kesintilerdir. Dolayısı ile bu stopajlar da uygun maliyet olarak kabul edilecektir. Gündelik giderleri, Maliye Bakanlığının her yıl için belirlediği "harcırah kanunu uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarlarını gösterir cetvel"de yer alan memur ve hizmetliler başlığı altında, "aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar" için öngörülen tutarın üç katını aşmayacak şekilde belirlenmek koşulu ile projede görevlendirilmiş personelin yolculuk ve gündelik giderleri de uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Projenin uygulanmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları uygun maliyet olarak kabul edilmez iken yolluk ve gündelik giderleri, Başvuru Rehberlerinde belirtilen şartlara göre uygun maliyet olarak kabul edilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Hazırlanacak eğitim içerikli projelerde eğitim görecekt kursiyerlere herhangi bir işe masrafı ödenebilecek midir?	Eğitim veya kurslar için bireysel burslar, Ajanstan temin edilecek mali desteklerin, destek veya burs olarak tekrar dağıtılması konuları uygun olarak değerlendirilmemektedir. Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması gerekecektir. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir. Dolayısı ile proje için mutlaka gerekli olan ve gerçekçi olmak kaydıyla kursiyerlere yönelik mekan hazırlığı, toplantı organizasyonu, ağırlama benzeri harcamalar yapılabilecek ancak kursiyerlere herhangi bir isim altında ödeme yapılamayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.
Kiralanmış bir iş yerinde proje uygulanabilir mi?	Proje uygulama süresini kapsayan kiralanmış taşınmaz mallar üzerinde proje uygulanabilir. Proje kapsamında yer alan taşınmaz malların mülkiyet durumunu gösterir belgenin başvuru sırasında sunulması gerekmektedir. Ancak kiralanmış taşınmaz malın kira maliyeti uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.2.1.
Dış denetim maliyetleri Ajans tarafından mı proje bütçesinden mi finanse edilecektir?	Ajans, TR62-08-01 referans numaralı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında sağladığı destek miktarının 200.000 YTL'nin üzerinde olduğu bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu amaçla yapılacak denetim maliyetleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir ve proje bütçesinden finanse edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.5.
Başvuru Sahibinin banka ilişkilerinde sorun yaşamıyor oluşu değerlendirme sürecinde göz önüne alınacak mıdır?	Değerlendirme sürecinde ele alınacak hususlardan bazıları proje yönetimi konusunda deneyim, teknik uzmanlık, yönetim kapasitesi ve finansman kaynaklarıdır. Dolayısı ile başvuru sahibi ile ortaklarının mali yapısı da değerlendirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.3.
Proje maliyetleri proforma fatura ile gösterilebilir mi?	Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir (Ek 2.3). Dolayısı ile bütçede yer alan maliyetlerin gerekliliği yanısıra gerçekçiliğinin de sunulacak belgelerle desteklenmesi başvuru sahibinin yararına olacaktır. Proforma fatura da maliyetlerin gerekçesini teşkil edebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Hammadde satın alımı uygun	Hayır, hammadde alımları uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir.	Başvuru	2.1.4.

maliyet olarak kabul edilir mi?		Rehberi	
Projenin yürütüleceği arsa/arazinin imar durumu önemli midir?	Başvurusu yapılacak tüm projeler, her koşulda meri mevzuata uygun olmalıdır. Dolayısı ile imar mevzuatı çerçevesinde gerekli koşulların ve alınması gerekli izin ve belgelerin proje başvurusu öncesinde sağlanmış olması gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.3.
Dolaylı maliyetlerden sayılan elektrik gideri bütçede gösterilemez mi?	Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de uygun maliyetler için tavan niteliğindedir. Başvuru Rehberlerinde ait olduğu program kapsamında nelerin uygun doğrudan maliyet, uygun dolaylı maliyet ve uygun olmayan maliyet olduğu açıkça yer almıştır. Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri v.b.) karşılamak üzere projenin toplam uygun doğrudan maliyetlerinin % 3'ünü aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır. Elektrik gideri bir genel idari gider olarak uygun dolaylı maliyet şeklinde değerlendirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Yatırım Teşvik Belgesi, kredi desteği kullanmış olması firmanın elenmesine sebep olur mu?	Bazı özel durumlar için fon kaynaklı kredi kullanılması durumu haricinde Yatırım Teşvik Belgesi sahibine mali kaynak aktarması anlamına gelmemekte, ancak yatırımcının kasasından büyük miktarlarda nakit para çıkmasını önleyen bazı tedbirlerden oluşmaktadır. Yatırım yapan ve yaptığı yatırımların karakteristiği Yatırım Teşvik Mevzuatına uygun olan her yatırımcının yatırım teşvik belgesi olarak devlet yardımlarından faydalanması en doğal hakkıdır. Ayrıca eş-finasman miktarını Başvuru Sahibi ve varsa ortakları kendi öz kaynaklarından temin edebilecekleri gibi kredi kullanarak da finanse edebilirler. Dolayısı ile yatırım teşvik belgesi ya da kullanılacak krediler olumsuz bir değerlendirme kriteri olmayacaktır. Ancak hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Ajansın projeleri izleme ve değerlendirmesi için yeterli uzmanı var mıdır?	Proje ve faaliyetlerin mali ve fiziki gerçekleştirmelerini, performanslarını, risklerini, sorun ve ihtiyaçlarını zamanında tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak amacıyla yapılacak izleme faaliyetleri, ulusal düzeyde DPT, bölge düzeyinde ise Ajanslar tarafından bir sistem dahilinde yürütülür. Desteklenen proje ve faaliyetler Ajans uzmanları tarafından düzenli olarak izlenir. Ancak proje ve faaliyet uygulamalarının yoğun olduğu dönemlerde, Ajans uzmanlarının yeterli olmadığı durumlarda, Yönetim Kurulu başkanının talebi ve ilgili kurumların uygun görmesiyle, yararlanıcı konumunda olmayan kamu kurum ve kuruluşlarından izleme faaliyetlerinde görev yapmak üzere ilave personel görevlendirilebilir.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.34
İzleme faaliyetleri hangi sıklıkla ve ne şekilde yapılacaktır?	Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak yararlanıcı beyan raporları, ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile nihai rapor sonrasındaki üç yıl boyunca projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla periyodik olarak sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir. Ajans bu rapor ve harcamaların onaylarında, yaptığı izleme ziyaretleri sonuçlarını dikkate alır. Desteklenen proje kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir. Ajansın desteklediği proje ve faaliyetlerin izlenmesi amacıyla kullanılacak araçlar, izleme sisteminde yer alan birimler ve bunların görevleri, izleme süreci ve sistemin işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar DPT'nin yayınlacağı Destek Yönetimi Kılavuzunda belirlenir. Ajans, izleme bilgi sistemini de kullanarak, program ve proje düzeyinde gerekli risk analizlerini sürekli yapar. İzleme, ödeme ve denetim faaliyetlerini bu analizlere göre yönetir, yönlendirir ve gerekli tedbirleri alır.	Başvuru Rehberi Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	2.5. Mad.34
Müşavir firmalardan destek alınması Başvuru Sahipleri için dezavantaj olacak mıdır? Proje hazırlama amacıyla müşavirlik hizmetleri giderleri uygun maliyet olarak kabul edilebilir mi? Projeler nasıl hazırlanacaktır? Ajans, potansiyel başvuru sahiplerine ne şekilde yardımcı olacaktır?	Müşavir firmalardan destek alıp almamak Başvuru Sahiplerinin tercihi olup bu durum projelerin değerlendirilmesi aşamasında herhangi bir avantaj veya dezavantaj sağlamayacaktır. Başvuru Sahibinin, projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi bütün programlar kapsamında zorunludur. Sözleşme esnasında ve uygulama sürecinde Ajansın muhatabı kesinlikle Başvuru Sahibi ve ortaklarıdır. Çukurova Kalkınma Ajansı, potansiyel başvuru sahiplerine yönelik olarak 3 günlük ücretsiz eğitim programları gerçekleştirerek müşavirlere ihtiyaç duyulmaksızın bölgedeki aktörlerin proje hazırlama ve uygulama kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir. Eğitim toplantıları sonrasında 2 hafta süre ile Ajans merkezinde yardım masası faal olacak ve sorulara yine yüzyüze ve anında cevap verilecektir. Son başvuru tarihinden 20 gün öncesine kadar e-posta ve faks yolu ile kabul edilecek soruların yanıtları 10 gün içerisinde Ajansın internet sayfasında "Sıkça Sorulan Sorular" bölümünde yayımlanacaktır. Proje teklif çağrısı döneminde, bireysel istek üzerine veya sadece bir kurumun mensuplarıyla sınırlı bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyeti yapılamaz. Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi "Sıkça Sorulan Sorular (SSS)" aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de sunulacaktır. Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmaları ve diğer faaliyetlerin maliyetleri dolayısı ile proje hazırlığı ile ilgili her türlü maliyet, uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir..	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.1.4.
Daha önce desteklenmiş projeleriniz var mı? Örnek verebilir misiniz?	Çukurova Kalkınma Ajansı'nın ve İzmir Kalkınma Ajansı'nın eş zamanlı olarak yürütmekte oldukları 2008 yılı Mali Destek Programları Türkiye'de Kalkınma Ajansı eliyle yürütülen ilk program örnekleridir. Dolayısı ile bu kapsamda mevcut desteklenmiş bir proje bulunmamaktadır.	Başvuru Rehberi	1
Örnek olarak bir projenin aşamalarını anlatabilir misiniz?	Çukurova Kalkınma Ajansı, genel katılıma açık, anlaşılır ve kapsamlı bilgilendirme toplantıları organize edilerek bölge genelinde bir farkındalık oluşturmayı, bilgilendirme toplantılarının hemen akabinde 3 günlük eğitim toplantıları düzenleyerek bölgenin proje hazırlama kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir. Eğitim toplantılarında Temel Başvuru Koşulları, Proje Döngüsü, Başvuru Formu'nun doldurulması, Mantıksal Çerçeve'nin doldurulması, Bütçeleme konularında ayrıntılı eğitim verilecek ve çalıştay ortamında proje hazırlığının bütün aşamaları için gerekli bilgi ücretsiz olarak katılımcılara verilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.2.4.
Örnek bir proje şablonu var mıdır? Projeleri kimlere yaptırabiliriz?	Başvuru Rehberleri ve ekleri (Başvuru formları, bütçe, mantıksal çerçeve, özgeçmiş formatı, örnek standart sözleşme ve performans göstergeleri) hem matbu olarak Ajanstan elden ve hem de www.cka.org.tr internet adresinden temin edilebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.1.4. 2.2.
Proje hazırlama eğitimini kimler verecektir?	Eğitim toplantılarına katılım ücretsiz ancak ön kayıt yaptırmak zorunludur. Eğitim için yapılacak başvurulara göre yeterli sayıda eğitim toplantısı organize edilecektir. Bu eğitimlerde Ajans uzmanları ve hizmet alımı yolu ile görevlendirilecek teknik yardım uzmanları görev alacaktır.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.16
Eğitim toplantılarına hazırlanacak bir proje için kaç kişi katılabilir?	Bilgilendirme ve eğitim toplantıları potansiyel başvuru sahiplerinin kolayca ulaşabilecekleri yerlerde, herkese açık ve ücretsiz olarak yapılır. Yeterli sayıda ve iletişimi zorlaştırmayacak büyüklükteki gruplarla düzenlenecek olan toplantılar, potansiyel yararlanıcılara eşit erişimi sağlamak için, bölge içinde farklı yerlerde ve zamanlarda tekrarlanabilir. 5449 sayılı Kanun'un 5inci maddesinin (c) bendinde yer alan "Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak" görev ve sorumluluğu gereğince yürütülecek bilgilendirme ve eğitim toplantıları ile ortaya çıkacak kapasite artışının sadece Ajans kaynaklarına yönelik olması değil bölge içinde kullanılabilir değişik ulusal ve uluslararası kaynaklara da yönelik olması amaçlanmaktadır. Dolayısı ile talep eden herkese gerekli eğitimi Ajans ücretsiz olarak vermek için gerekli tedbirleri alacaktır.	Başvuru Rehberi Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	2.1.1. 2.1.4. Mad.16
Proje eğitimi alanlara bir sertifika verilecek midir?	Hayır, böyle bir sertifika verilmeyecektir.		

Projelerin formatı AB projeleri formatında mı olacak?	Proje formatı Başvuru Rehberlerinin ekinde yer almaktadır. Proje sahipleri bu formata uygun bir şekilde projelerini hazırlayacak ve sunacaklardır.	Başvuru Rehberi	1. 2.5.
Kalkınma Ajansları Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin yerini mi alacaktır?	Kalkınma Ajansları 5449 sayılı Kanuna ve ilgili ikincil düzenlemelere göre faaliyet göstermektedirler. Bu kapsamda MFİB veya başka bir kurumun yerini alması söz konusu değildir. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen teklif çağrısı kapsamında tüm iş ve işlemler Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.	Başvuru Rehberi	1.
Verilen mali desteklerin niteliği ne olacaktır? Geri ödeme koşulları nelerdir?	Ajans, desteklenmesi uygun bulunan projelere, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda mali destek sağlayacak ve bu destek "hibe" niteliğinde olacaktır ve Ajans tarafından sağlanan bu desteğin geri ödemesi olmayacaktır. Proje bütçesinin Ajanstan talep edilen miktarın dışında kalan kısmı, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda eş-finansman olarak Başvuru Sahibi veya ortakları tarafından karşılanmalıdır.	Başvuru Rehberi	6.
Derneğin başvuru sahibi olduğu bir proje kapsamında elde edilen gelirler kime ait olacaktır?	Proje konusunun, proje sunan kurum / kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması koşulu ile yapılan bir başvurunun desteklenmesi ve uygulanması sonucunda elde edilen gelirler ve alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir.	Başvuru Rehberi	2.5.
İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı'na başvuracak KOBİ'lerde KOSGEB'e üyelik şartı aranmakta mıdır?	Hayır, aranmamaktadır. Ancak KOBİ tanımı ile ilgili tereddütlerin çözümünde 5331 sayılı Kanun ve ilgili düzenlemeler esas alınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Halk Eğitim veya Çıraklık Eğitim Merkezi müdürlükleri kurs açmak, bu amaçla makine ve teçhizat almak üzere proje hazırlayabilirler mi?	Evet, bunlar ve TR62-08-02 referans numaralı Mali Destek Programı için uygun olan diğer başvuru sahipleri, Mali Destek Programının amaç ve öncelikleri ve diğer uygunluk kriterlerini taşımak koşulu ile bu ve benzeri projeler ile başvuru yapabilirler.		
Bir şirketin "franchise" statüsündeki bayii olarak başvuru yapabilir miyiz?	Franchise verenin (sistemin ve markanın haklarına sahip olan ve franchise anlaşması ile bu hakları üçüncü yatırımcılara kullandıran kişi veya kuruluş) Türk Ticaret Kanununun 50nci maddesi kapsamında şubesi olmadığı için Franchise alan (sistemin ve markanın belli bir satış-hizmet noktası ve/veya bölgesi için haklarını anlaşma ile alarak uygulayan bağımsız yatırımcı) kendi adına Başvuru Sahibi olabilir.	Başvuru Rehberi Türk Ticaret Kanunu	2.1.1. Mad.50
Merkezi bölge dışında olan bir şirket olarak İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı'na başvuru yapmak istiyoruz. Bölgede bir şubemiz var. KOBİ kriterlerine uygunluk için esas alınacak çalışan sayısı bölgedeki şubeninki midir yoksa toplam çalışan sayısı mıdır?	Şubenin kar ve zararı merkeze aittir. Şube aracılığıyla elde edilen hakların ve üstlenilen borçların sahibi de işletmenin kendisidir. Dolayısı ile asıl gerçek/tüzel kişinin (merkez) istihdam ettiği toplam çalışan sayısı KOBİ tanımına uygun olmalıdır.	Başvuru Rehberi Türk Ticaret Kanunu	2.1.1. Mad.50
Bölgede 30 Eylül 2008 tarihinden önce tescil edilmiş ancak faaliyete geçmemiş bir şubemiz var. Başvuru yapabilir miyiz?	Evet, yapabilirsiniz.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Bir başvuru sahibinin dört proje teklifinde bulunup en fazla ikisi için mali destek alabilmesi kuralı üniversite için mi geçerli yoksa üniversite bünyesinde yer alan her bir fakülte/yüksekokul/enstitü için mi geçerlidir?	Her bir fakülte, yüksekokul ve enstitü ayrı ayrı başvuru sahibi olabilir ve her birinin dört proje başvurusu yapma hakkı vardır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Tüzel kişiliğin bölge dışında ve 3 aydan eski olması durumunda bölge içine yeni şube açmasında da 3 ay koşulu aranmalı mıdır?	Mali Destek Programına başvuruda bulunacak Başvuru Sahiplerinin Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması yanında teklif çağrısı ilan tarihinden (30 Aralık 2008) en az üç ay önce kurulmuş ve tescil edilmiş olması gerekmektedir. Bu nedenle teklif çağrısı süreci içerisinde Adana veya Mersin illerinde şube kurarak başvuruda bulunulamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Tarım Satış Kooperatifimiz üyelerine kar payı dağıtmamaktadır, ancak kooperatifimizin tüzüğünde "yıllık gelir gider farkından belirli bir kısmın risturn olarak ayrılması ve kooperatifle yaptıkları işlemler esas alınarak ortaklara (kooperatif üyelerine) dağıtılması" şeklinde bir ifade kullanılmakta ve uygulanmaktadır. TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar için Başvuru Sahibi olabilir miyiz?	5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5inci maddesinin (i) numaralı bendi, Gelir Vergisi Kanunu nun 75inci maddesinin 2nci bendi ve 03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 5.11. bölümü gereğince "tüketim, üretim ve kredi kooperatiflerinin ortakları için hesapladıkları risturnlar ve kooperatiflerde, ortakların yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri tutarlardan harcanmayarak iade edilen kısımlar"ın ortaklara dağıtılması kar payı dağıtımını olmadığı için bu kapsamda yer alan ve Başvuru Rehberindeki diğer uygunluk kriterlerini sağlayan kooperatifler TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar için Başvuru Sahibi olabilirler. Kar amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler, kooperatif tüzüğünde, üyelere kar dağıtılmasını yasaklayan hükmü göstermek suretiyle faaliyetlerinin kesinlikle kar amacı gütmeyeceğini ispat etmelidir veya Kooperatif Genel Kurulu'nun, gelecek 5 yıl ortaklara kar dağıtmayacağı kararını beyan etmelidir.	Başvuru Rehberi Kurumlar Vergisi Kanunu Gelir Vergisi Kanunu 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği	1.2. 2.1. 2.2.1 5. 75. 94. 5.11.
Mesleki okullar TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlara öğretmen ve öğrenciler olarak katılabilirler mi?	Mesleki okullar bu programlar kapsamında Başvuru Sahibi olabilirler, ancak İl Milli Eğitim Müdürlüğü proje kapsamındaki eş-finansmanın temin edilmesini garanti edebilmelidir. Ancak mesleki okuldaki öğretmen ve öğrenciler gerçek kişi olarak başvuru sahibi olamazlar.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Sulama kooperatifleri, üyeleri için toplu damlama ve yağmurlama sulama sistemleri malzemesi alımı üzerine bir proje başvurusu yapabilir mi?	Hayır. Birincil tarım faaliyetleri 2008 yılı Mali Destek Programları kapsamında destek başvurusu yapılabilecek uygun projeler olarak kabul edilemeyecektir.	Başvuru Rehberi	1.2. 2.1.4.
Projemde tek bir makine alımı önemli büyüklükte bir harcama kalemi oluşturuyor. Bütçeyi buna göre düzenleyebilir miyim?	Evet, bütçeyi projenizin özel ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlemeniz gerekir.		
Şirketimizde kullanılan makine ve teçhizat eski olduğundan yenilemeyi düşünüyoruz. Bu kapsamda bir proje başvurusu yapabilir miyiz?	Öngörülen faaliyetin proje kapsamında gerekli ve bütçelendirilen maliyetlerinin gerçekçi olması, diğer ilgili uygunluk kriterlerini taşınması koşulu ile bu ve benzeri konularda başvuru yapabilirsiniz.	Başvuru Rehberi	2.
Alınacak malzemenin yurt içinden temin edilememesi durumunda uluslararası satınalmalar nasıl gerçekleştirilecektir?	Satınalmalar konusunda yurt içi veya yurt dışı alım ayrımı gözetilmemiştir. Yararlanıcıların tabii olacakları satınalma kuralları çerçevesinde yurt dışı alımları da gerçekleştirilebilir. Bu durumda alınacak malzemenin proje süresi içerisinde yararlanıcıya teslim edilmiş olması gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.5.
Bir kişi kaç farklı projede görevli olarak maaş alabilir?	Aynı kişi farklı projelerde veya farklı işlerde aynı zaman diliminde tam zamanlı olarak görev alamamaktadır. Bir kişi Proje Koordinatörü olarak bir projede tam zamanlı olarak çalışmadığı ve	Başvuru Rehberi	2.1.4.

	herhangi bir kurum/kuruluş/şirketin tam zamanlı personeli olmadığı sürece farklı projelerde yarı-zamanlı olarak görev alabilirler.		
Kamu personeline proje kapsamında maaş ödemesi yapılamıyor, ancak araştırmacı, uzman, eğitmen vs olarak ödeme yapılabilir mi?	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 87inci maddesi gereğince memurlara ikinci bir görev verilemez ve her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz. Ayrıca aynı kanunun 146ncı maddesi gereğince Memurlara kanun, tüzük, yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez ve hiçbir yarar sağlanamaz. Dolayısı ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tanınmış veya başka bir kanun ile açıkça tanımlanmış istisnaların haricinde kamu personeline proje kapsamında maaş, ücret ve herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz. Ancak kamu görevlilerinin yolluk ve gündelik giderleri, Başvuru Rehberlerinde belirtilen şartlara göre uygun maliyet olarak kabul edilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Proje bütçesi içinde personel ücretleri, makine ve ekipman satınalmaları, yapım işleri vb. için azami sınırlar var mıdır?	Hayır, projenin faaliyet bütçesi kalemleri içinde yer alan uygun doğrudan maliyet bileşenlerinin hiçbirisi için bir alt veya üst sınır tanımlanmamıştır. Bununla birlikte, proje kapsamında öngörülen faaliyetler gerekli olmalı, bütçe kalemlerinde yer alan öngörülen maliyetler gerçekçi olmalı ve bunların tutarlı olması gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Dernekler faturasız para çıkışı yapamıyorlar. Eş-finansman için nasıl bir belge düzenlemek gerekecektir?	31/03/2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de Dernekler Yönetmeliği'nin 38nci maddesi gereğince dernek gelirleri banka hesaplarında tutulabilmekte ve 47nci maddesi gereğince dernek kasasında bulundurulabilecek para miktarı, ihtiyaçlar dikkate alınarak yönetim kurulunca belirlenmektedir. Başarılı bir projenin Başvuru Sahibi olarak Dernek, Ajansın göstereceği banka şubesinde kendi adına bir hesap açtıracaktır. Bu hesabın tasarruf hakkı projenin uygulanması amacıyla kullanılmak üzere tamamen Başvuru Sahibine aittir ve proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir. Dolayısı ile Dernek kendi tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gider pusulası veya gider makbuzu tanzim ederek proje kapsamında yapması gereken harcamaları bu proje hesabı üzerinden gerçekleştirecektir.	Başvuru Rehberi Dernekler Yönetmeliği	2.5. 38. 47.
Eş finansman banka kredisi yoluyla karşılanabilir mi?	Eş finansman miktarını Başvuru Sahibi ve varsa ortakları kendi öz kaynaklarından temin edebilecekleri gibi kredi kullanarak da finanse edebilirler.		
Proje uygulama süresi nedir ve ne zaman başlar?	Ajansa sunulacak projelerin uygulama süresi TR62-08-01, TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı mali destek programlarında azami 9 ay, TR62-08-03 referans numaralı mali destek programında ise azami 18 aydır. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar ve proje kapsamında yürütülecek bütün faaliyetler bu azami süreler sonuna kadar tamamlanmış olması gerekir. Projeye dahil edilecek faaliyetlerin proje kapsamında gerekli ve uygulanabilir olması yönü ile gerçekçi olması Başvuru Sahibi'nin yararına olacaktır. Proje hazırlama sürecinde Başvuru Formu'nun doldurulması esnasında proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerin aylık zaman dilimleri halinde planlanmış olması gerekecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.
Sözleşme imzalanmasından sonra proje uygulamasında sorun yaşanırsa, verilen mali destekler için ne gibi müeyyideler uygulanacaktır?	%20'lik ön ödeme haricinde Ajans tarafından yapılacak bütün ödemeler hakediş esasına göre yapılacaktır. Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.	Başvuru Rehberi	2.5.
Azami proje süresinin uzatılması mümkün müdür?	Başvurular ancak Başvuru Rehberlerinde yer alan proje uygulama sürelerine uygun olmaları halinde kabul edilecektir. Projelerin, sözleşmede belirtilen süre içerisinde tamamlanması esastır. Bununla birlikte, Ajans faydalanıcıdan kaynaklanmayan olağanüstü koşulların ortaya çıkması halinde, TR62-08-01, TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar kapsamında uygulanacak projeler için 12 ayı, TR62-08-03 referans numaralı program kapsamında uygulanacak projeler için ise 24 ayı geçmeyecek şekilde süre uzatımına izin verilebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.3.
Başvuru ekinde gerekli hallerde fizibilite çalışması isteneceği belirtilmiş. Projemiz için gerekli olup olmadığını nasıl anlarız?	Proje kapsamında öngörülen her husus, projenin uygulanması için muhakkak gerekli olacak ve maliyetleri gerçekçi olarak bütçelendirilecektir. Yapılması öngörülen bir faaliyet, alınması öngörülen izin ve ruhsat, hazırlanacak fizibilite gibi hususların gerekliliğinin tesbiti ve gerekçesinin başvuru formunun ilgili bölümlerinde açıklanmış olmasından tamamıyla Başvuru Sahibi sorumludur. Fizibilite çalışmalarının gerekliliği proje faaliyetlerinin niteliğine göre belirlenecek bir husus olması sebebiyle, ilgili mevzuat ve proje amacı göz önünde bulundurularak gerekliliği hususunun Başvuru Sahibince değerlendirilmesi gereklidir.	Başvuru Rehberi	2.
Projemizin uygulanması için gerekli olan izin ve ruhsatlardan birisinin işlemleri, başvuru işlemleri yapıldığı halde prosedürün uzunluğu veya askı süresi nedeniyle son başvuru tarihi itibarıyla neticelenmiş olmuyor. Bu aşamada mali destek başvurusu yapabilir miyiz?	Hayır. Projenin uygulanmasına başlanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler Ajansa başvuru yapıldığı kadar alınmış olmalıdır. Aksi takdirde başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
Kimler bağımsız değerlendirici olarak görevlendirilecektir?	Proje tekliflerini, Başvuru Rehberlerinde belirtilen esaslara göre teknik, ekonomik, sosyal ve mali açıdan değerlendirmek üzere, en az 4 yıllık yüksek öğrenim mezunu ve alanında en az beş yıllık uzmanlık ve tecrübe birikimi olan, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları ile kamu kurum ve kuruluşları personelinin ajans tarafından uygun bulunanların ilgili kurumlarca görevlendirilmesi veya ajans tarafından diğer gerçek kişiler arasından hizmet alımı yoluyla seçilirler. Proje tekliflerini değerlendirmek amacıyla bağımsız değerlendirici görevlendirileceği ve bağımsız değerlendiricilerde aranacak özellikler www.cka.org.tr adresinde ilan yoluyla duyurulmaktadır.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.16
Proje hazırlığı veya uygulamasında görev alacak olanlar kendileriyle ilgili olmayan projeleri değerlendirmek için Bağımsız Değerlendirici başvurusunda bulunabilirler mi?	Bağımsız Değerlendiriciler, teslim edilen projelerin hazırlık veya uygulanma aşamasında görev almamış veya almayacak olan kişiler arasından seçilecektir. Ayrıca, Bağımsız Değerlendiriciler, kendileri, eşleri, ortakları, ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve kayın hısımları ile sahibi ya da ortağı oldukları ticari işletmelere ilişkin projeleri değerlendiremeyeceklerdir.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.16
Proje başvurusu için ÇED'le ilgili bir belge talep ediyor musunuz?	ÇED; Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları ifade eder. ÇED uygulanacak projeler listesi 17 Temmuz 2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği" eklerinde belirtilmiştir. Söz konusu yönetmeliğin Ek 1 listesinde yer alan projeler ve bu yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artış toplamı bu yönetmeliğin Ek 1 listesindeki eşik değer ve üzerindeki projeler için ÇED Raporu hazırlanması zorunludur. Bu listedeki projeler için doğrudan Çevre ve Orman Bakanlığı'na başvurulması gerekir. ÇED Yönetmeliğinin Ek 2 listesinde yer alan projeler ve bu yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artış toplamı bu yönetmeliğin Ek 2 listesindeki eşik değer ve üzerindeki projeler ise seçme ve eleme kriterlerine tabi olup bu projeler için "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının alınması gerekir. Bu tür projeler için "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını vermeye Adana ve Mersin illerinde valilikler yetkilidir.	Başvuru Rehberi	2.2.1.

	Söz konusu proje seçme ve eleme kriterlerine tabi ise başvuru valiliklere yapılır ve yaklaşık 25 işgünü içerisinde "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınır. Eğer proje her iki listede de yoksa ve seçme ve eleme kriterlerine tabi değilse, yine valiliklere yapılan başvuru neticesinde 1 hafta içerisinde ÇED muafiyet yazısı alınır. Dolayısıyla, Ajansımıza yapılacak başvurularda ilgili proje ÇED kapsamına giriyor ise başvuru sahiplerinin projeye ilgili "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı veya "ÇED Muafiyet Yazısı" nı başvurudan önce almış olmaları ve proje dosyası ile birlikte Ajansa sunmaları gerekmektedir. ÇED kapsamına girmeyen projelerden Ajans tarafından herhangi bir karar veya yazı talep edilmemektedir.		
Projeye yurt dışından ortak alabilir miyiz?	Proje ortakları Türk hukuk sistemine göre ilgili başvuru rehberinde belirtilen şartları sağlamalıdır. Buna göre ortak yabancı da olsa Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kayıtlı merkezi ya da şubesi olmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Bütçedeki "idari maliyetler" kalemi içinde yer alan harcamalar için harcama belgesi istenmekte midir?	Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri v.b.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin % 3'ünü aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır. Bu maliyetler götürü olarak bütçeleştirileceği için bunlarla ilgili herhangi bir destekleyici belgenin proje başvurusu esnasında sunulması gerekmemektedir. Ancak Çukurova Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından projelere yapılacak izleme ziyaretlerinde idari maliyetlerin doğrulanması amacıyla destekleyici belge talep edilebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Eş finansman tutarı, çek ve senet türü ödeme araçları ile karşılanabilir mi?	Hayır. Desteklenmesi kararlaştırılan projelerle ilgili Ajans desteği ve eş-finansman, Ajans tarafından belirlenecek ve sözleşmede belirtilecek banka nezdinde proje sahibi adına projeye özel olarak açılacak banka hesabına yatırılacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek 300 TL ve üzerindeki harcamaların tamamı bu banka hesabından transfer yoluyla yapılacaktır. Ayrıca proje kapsamında yapılacak her türlü ödeme, proje uygulama süresi içerisinde gerçekleştirilmiş olmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.5.
Belediyelerin oluşturduğu mahalli idare birlikleri ile ilçe özel idareleri TR62-08-03 referans numaralı program kapsamında başvuru sahibi olabilirler mi?	Hayır, TR62-08-03 referans numaralı program kapsamında sadece TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi dahilindeki İl Özel İdareleri, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler proje başvurusunda bulunabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Ortaklardan birinin kamu tüzel kişisi diğerinin ise bir STK olması durumunda satın almalar hangi kurallara göre yapılacaktır?	4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini tabi oldukları satın alma mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirirler. Söz konusu Kanuna tabi olmayan kurum ve kuruluşların uyacakları satın alma usul ve esasları ise Sözleşmenin ekinde (Ek 4) tanımlanmıştır. Ayrıca, uygulama aşamasında satın alma usullerine ilişkin detaylı bilgi ve dokümanlar proje uygulama rehberinde yer alacaktır.	Başvuru Rehberi	2.5.
Başvuru yapmak isteyen kooperatifler için bir üye sayısı alt sınırı var mıdır?	Hayır, yoktur.		
İpotekli arsa/arazi/bina üzerinde faaliyet yürütmek üzere proje başvurusu yapılabilir mi?	Evet, yapılabilir. Ancak proje kapsamında yer alan taşınmaz malların mülkiyet durumunu gösterir belge başvuru sırasında sunulmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
Sadece makine alımını içeren bir proje başvurusu yapılabilir miyiz?	Projenin faaliyet bütçesi kalemleri içinde yer alan uygun doğrudan maliyet bileşenlerinin hiçbirisi için bir alt veya üst sınır tanımlanmamıştır. Mantıksal çerçevede öngörülen amaçlara ulaşmak için yalnızca makine alımı faaliyeti öngörülüyorsa başvuru yapmanıza bir engel yoktur.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.
Bütçede 3.1, 3.3 ve 4.1 numaralı kısımlarda geçen araç kelimelerini hangi belirli amaçlar için kullanabiliriz?	3.1 Araç satın alımı veya kiralanması: Proje faaliyetlerinde kullanmak için gerekli motorlu taşıtların maliyetlerinin bütçeleştirilmesi için kullanılacaktır. 3.3 Makineler, araçlar: Proje faaliyetlerinde kullanmak için gerekli olan makine, teçhizat ve ekipmanın maliyetlerinin bütçeleştirilmesi için kullanılacaktır. 4.1 Araç maliyetleri: Proje faaliyetleri için gerekli olan ve yararlanıcı tarafından tahsis edilen araçların akaryakıt masraflarının bütçelendirilmesinde kullanılacaktır.	Başvuru Rehberi	Ek.2. 2.1.4.
Akaryakıt giderlerimizi bütçe hazırlarken hangi kısımda gösterebiliriz?	Proje faaliyetleri açısından doğrudan gerekli olan akaryakıt harcamalarını "4.1 Araç Maliyetleri" kısmında bütçeleştirilebilirsiniz. Ancak unutulmamalıdır ki bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir (Ek 2.3). Dolayısı ile bütçede yer alan maliyetlerin gerekliliği yanısıra gerçekliği de sunulacak belgelerle desteklenmelidir. Proje faaliyetleri kapsamında kullanılan özel bir aracın akaryakıt tüketimine yönelik olarak; hangi amaçla, hangi seyahatte ve kaç km kullanıldığının yararlanıcı tarafından bir belge ile beyan edilmesi ve o aracın plakası adına düzenlenmiş faturanın da ibraz edilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	Ek.2. 2.1.4.
Proje kapsamında gerçekleştirilecek inşaat işini kendimiz yapmak istiyoruz. Buna ilişkin maliyetleri bütçede hangi kısımda gösterebiliriz?	İnşaat işleri eğer tamamen tek bir taşeronla veya parça parça farklı taşeronlara verilecek ise "5.9 İnşaat İşleri" bütçe tertibinde bütçeleştirilebilir. Proje kapsamında taşeronla verilmeyecek ve Başvuru Sahibi ve/veya ortaklarınca gerçekleştirilecek inşaat işleri için gerekli işgücü maliyetleri "1. İnsan Kaynakları"; ekipman ve malzemeler "3. Ekipman ve Malzeme"; Kontrolörlük işleri "5.10 Kontrolörlük işleri ve diğer" ve bunların dışında kalan gerekli bir hizmet alımını ise "6. Diğer" bütçe kalemleri altında bütçeleştirilebilir.	Başvuru Rehberi	Ek.2. 2.1.4.
Organize Sanayi Bölgeleri uygun başvuru sahiplerinden midir?	TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi dahilindeki Organize Sanayi Bölgeleri TR62-08-02 ve TR62-08-04 referans numaralı programlar için Başvuru Sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Destekleyici belge olarak hangi izin, ruhsat, yetki belgesi ve lisansın başvuru esnasında sunulması gereklidir?	Proje kapsamında yürütülmesi öngörülen faaliyetlerle ilgili mevzuat kapsamında hangi yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve hangi belgelerin alınması gerekiyor ise bu hususların gerekliliğinin tespit edilemsinden, gerekçesinin başvuru formunun ilgili bölümlerinde açıklanmış olmasından ve ilgili belgelerin Başvuru Formuna eklenmesinden tamamen Başvuru Sahibi sorumludur. Değerlendirme süreci sonrasında başarılı bulunarak desteklenmesi kararlaştırılan bir proje, sözleşmenin imzalandığı günden bir sonraki gün başlayan proje uygulama sürecinde herhangi bir izin, onay vs. beklemeden derhal başlatılabilecek olmalı ve süresi içinde bitirilebilmelidir.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.2.1.
KOBİ tanımına uygunluk ne şekilde kaybedilir?	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik gereğince hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıfı değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder. Proje başvurusu esnasında mali tablolar ve istihdam bilgileri sunulacağı için herhangi bir kuruluşun KOBİ olduğuna dair belge alınmasına gerek yoktur.	KOBİ Tanımı Yönetmeliği Başvuru Rehberi	Mad.6 2.2.1.
Merkezi Ankara'da olan bir sivil toplum kuruluşunun bölge içerisindeki şubesi olarak başvuru yapılabilir miyiz?	Başvuru Sahibi kurum/kuruluş/şirketin merkezidir. Başvuru esnasında sunulacak olan "Başvuru Sahibinin Yönetim Organının, belgeleri imzalama yetkisi olan kişi(ler) de belirtir şekilde söz konusu projeyi uygulamak için aldığı karar" içinde bölge içinde yer alan resmi şubesindeki bir görevli yetkili olarak tanımlanabilir ve başvuru sahibi sözkonusu kurum/kuruluş/şirket merkezi olmak üzere proje başvurusu ve uygulaması yapılabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Şahıs firmamı 30 Eylül 2008 tarihinden sonra limited şirkete dönüştürdüm. Bu limited şirket başvuru yapılabilir mi?	Başvuru Sahibinin uygunluğu incelenirken Başvuru Sahibi olan kurum/kuruluş/şirketin bünyesindeki görevlileri/üyeleri/ortakları/sahibi değil tüzel kişiliğinin kendisinin uygunluğu değerlendirilmektedir. Dolayısı ile şahıs şirketi olan bir kişinin bunu farklı bir tüzel kişilik türü olan limited şirkete dönüştürmesi halinde ilgili tacirin aynı oluşu değil tüzel kişiliğinin devam edip etmeyeceği değerlendirilecektir. Bu durumda söz konusu limited şirket için teklif çağrısı ilan tarihinden (30 Aralık 2008) üç ay önce kurulmuş ve tescil edilmiş olma şartı aranacaktır.	Türk Ticaret Kanunu Başvuru Rehberi	Mad.14 Mad.43-47 2.1.1.
Başvuru Rehberlerinde "Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir." denilmektedir. Tahsis edilmiş ve/veya üst hakkına sahip olunan bir arazi/arsa üzerinde yapım işine girişilmesi durumunda proje sonucunda	Türk Medeni Kanununa göre arazi üzerindeki mülkiyet, kullanılmasında yarar olduğu ölçüde, üstündeki hava ve altındaki arz katmanlarını kapsar. Bu mülkiyetin kapsamına, yasal sınırlamalar saklı kalmak üzere yapılar, bitkiler ve kaynaklar da girer. Bir üst irtifakına dayalı olarak başkasına ait bir arazinin altında veya üstünde sürekli kalmak üzere inşa edilen yapıların mülkiyeti, irtifak hakkı sahibine ait olur. Ayrıca başkasının arazisi üzerinde kalıcı olması amaçlanmaksızın yapılan kulübe, büfe, çardak, baraka ve benzeri hafif yapılar, bunların malikine aittir. Dolayısı ile proje sonrasında yapımı gerçekleştirilen tesisin üzerinde bulunduğu arsa/arazi başkasına ait olsa dahi tesisin mülkiyeti irtifak hakkı sahibine ait olur. Ancak bu durumda tahsis süresi ve üst hakkının süresinin projenin uygulama süresi ve devamında projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyi birlikte kapsayacak uzunlukta olmalıdır.	Türk Medeni Kanunu Başvuru Rehberi	Mad.71 8 Mad.72 6 Mad.72 8 2.5

ortaya çıkacak ve yararlanıcıya ait olacak mülkiyet nedir?			
Serbest Bölge içerisinde faaliyet gösteren bir firma proje başvurusunda bulunabilir mi?	Genel olarak serbest bölgeler; ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlansa da ait oldukları ülkenin siyasi sınırları içerisine dahil oldukları için TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi içinde yer alan Serbest Bölgelerde faaliyet gösteren kurum/kuruluş/şirketler de diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu ile başvuru sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Sosyal Sigorta Primi veya Vergi Borcu nedeni ile hakkında haciz işlemi olmadığına dair bir belge başvuru esnasında sunulacak mıdır?	Başvuru sahipleri, Başvuru Formunun 5. Bölümünde Başvuru Sahibi veya Ortakları'nın Başvuru Rehberi Bölüm 2.1.1 (1)'de listelenen (a)'dan (f)'ye kadar olan kategorilerden herhangi birine girmediğine dair beyanname imzalayacaklardır. Ayrıca değerlendirme süreci sonunda başarılı bulunan projelerle ilgili sözleşme imzalanması esnasında gerekli belgeler Başvuru Sahiplerinden talep edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.1. Ek.1
Başvuru Formu'nda yer alan "2.3.2.3. Üçüncü kişilerce verilen teminatlar"dan kasıt nedir?	Başvuru Formu'nun 2.3.2. Kaynaklar Bölümünde genel olarak Başvuru Sahibi'nin destek başvurusunda bulunduğu projeyi yürütebilmesi için yeterli idari, mali, teknik ve altyapıya sahip olup olmadığı değerlendirilecektir. Üçüncü kişilerce verilen teminatlar kısmında Başvuru Sahibi'nin idari ve muhasebe kayıtlarında yer alan ve üçüncü şahıslardan değişik sebeplerle almış olduğu ve portföyünde bulundurduğu teminat unsurlarına yer verilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	Ek.1
Başvuru Formu'nda yer alan "2.3.2.4. Mali kapasiteyi ve uygulamaya ilişkin diğer risk ve belirsizlikleri gösteren diğer faktörler"den kasıt nedir?	Başvuru Formu'nda yer alan "2.3.2.4. Mali kapasiteyi ve uygulamaya ilişkin diğer risk ve belirsizlikleri gösteren diğer faktörler" bölümü altında borçların içinde yabancı para borçlarının oranı, şüpheli hale dönüşmüş ticari ve diğer alacaklar hesabının büyüklüğü vb Başvuru Sahibi'nin destek başvurusunda bulunduğu projeyi mali ve uygulamaya ilişkin yönlerden yürütebilmesini zorlaştırabilecek risk ve belirsizliklere yer verilmelidir.	Başvuru Rehberi	Ek.1
İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında; başvuru formunda taslak bir sözleşme hazırlamak ve sunmak gerekir mi?	Başvuru Rehberi ekinde yer alan sözleşme taslağı sadece Başvuru Sahiplerinin bilgi edinmesi için yayımlanmış olup, değerlendirme süreci sonunda desteklenmesine karar verilen projelerin içeriğine göre Ajans tarafından şekillendirilecek ve Başvuru Sahibi imzaya davet edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.5. Ek.5
Destekleyici belge olarak sunulması gereken son üç yıla ait gelir tablosu ve bilançosunun kime onaylatılması gerekmektedir?	Mali tablolarınızı muhasebe işlerini yürüten ilgili odaya kayıtlı Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavirinize onaylatırabilirsiniz.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
Başvuru Rehberinin 1.3. bölümünde yer alan Ajanstan talep edilebilecek mali kaynak için belirtilen parasal tutarlar mı yoksa oran mı esas alınacaktır?	Başvuru Rehberlerinde ilgili program kapsamında her bir proje için verilebilecek desteklerin asgari ve azami sınırları belirtilmiştir. Yapılacak proje başvurusunda ajanstan talep edilebilecek destek tutarı bu sınırlar dahilinde olması gereklidir. Ayrıca Ajanstan talep edilecek destek tutarı, projenin toplam uygun maliyet toplamına oranı Başvuru Rehberlerinde belirtilen orandan fazla olamaz. Dolayısı ile proje bütçesi hazırlanırken hem parasal tutarların sınırı hem de oran koşulları ayrı ayrı yerine getirilmelidir..	Başvuru Rehberi	1.3.
Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyeti başkasına devredilememesi, sözkonusu malzemelerin rehin ve teminat olarak gösterilememesi için Ajans veya DPT tarafından tapu kütüğüne bir şerh verdirilecek midir?	Hayır, tapu sicilinde böyle bir işlem yapılmayacaktır. Ancak izleme ziyaretleri ve denetim proje uygulama süresi bitiminden itibaren üç yıl süre ile devam edecektir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümlerine göre bu üç senelik zaman zarfında bu hükme aykırı davranışların tesbit edilmesi halinde ihlalde bulunan yararlanıcının destek miktarının üç katı tutarında Ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alacaktır. Sözleşme hükümlerine aykırı bir durumun tespit edilmesi halinde gerekli hukuki işlemler yapılabilecek ve aykırılığın şekline göre ilgili yararlanıcının Ajans desteklerinden yararlanma imkanı kısıtlanacaktır.	Başvuru Rehberi Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	2.5. Mad.43
Proje kapsamında leasing ve benzeri bir finansman aracı kullanılabilir mi?	Başvuru Sahibi ve Ortakları eş-finansmanın tamamını kendi öz kaynaklarından karşılayabilecekleri gibi, kredi, leasing vb finansman yolu ile de temin edebilirler. Leasing işlemi yapılması durumunda leasing işlemine konu olan taşınır/taşınmaz malın mülkiyetinin proje uygulama süresi içerisinde Başvuru Sahibine geçmesi gerekmektedir. Dolayısı ile proje uygulama süresinden daha uzun vadeli Leasing yapılması uygun olmayacaktır.	Başvuru Rehberi	1.3.
Daha önce yürütülen benzeri bir programdan hibe desteği almış bir firmayız. Sözleşmemiz, program yürütücüsü kurum tarafından, ihlal ettiğimiz gerekçesi ile iptal edilmişti. Yargı süreci devam etmektedir. Bu durumda başvuru hakkımız var mıdır?	Başvuru Rehberi'nin 2.1.1. bölümünde Başvuru Sahibi ve varsa ortaklarının destek alabilmeleri için bulunmamaları gereken hallerden (f) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir destek yardımına ilişkin yükümlülükleri uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler" bu durumun tespitinden sonraki iki yıl boyunca başvuru yapamamaktadırlar. Bu madde ile ilgili olarak program yürütücüsü kurum tarafından bu ihlalin tespiti yeterli olup ayrıca kesinleşmiş yargı kararı aranmamaktadır. Buna göre, 2008 Yılı Proje Teklif Çağrısı için ilan edilen son başvuru tarihi (25/03/2009) itibarıyla, program yürütücüsü kurumun bu ihlali tespit etmesinin üzerinden iki yıl geçmiş ise başvuru yapabilirsiniz.	Başvuru Rehberi	2.1.1
Bütçede yer alan "1.3.3. Seminer ve Konferans Katılımcıları" kısmını hangi giderler için kullanabiliriz?	Projede görevlendirilen personel haricindeki kişilerin, proje kapsamındaki seminer, konferans ve benzeri faaliyetlere katılımlarının sağlanması ile ilgili giderler için kullanılmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.1.4. Ek.2
Proje bitiminde yapılacak dış denetimin maliyeti proje bitmeden önce mi proje bitiminde mi karşılanacaktır?	TR62-08-01 referans numaralı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Ajans'tan talep edilen destek miktarının 200.000 TL'yi aşması durumunda proje faaliyetleri sona erdikten sonra yasal denetim konusunda ulusal veya uluslararası kabul görmüş bir denetim kurumuna mensup onaylı bir denetçi yeminli mali müşavir tarafından dış denetim yapılacaktır. Dış denetim ile ilgili maliyet nihai raporda beyan edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.5.
Yurt dışı harcırah için bir üst sınır var mıdır?	Bakanlar kurulunun Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararında (2009 yılı için 30.01.2009 tarih 27126 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2009/14579 sayılı Karar) aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar için belirlenen tutarın üzerine çıkmamak koşulu ile yurt dışı harcırah tutarları bütçeleştirilebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
Sözleşme sonrası Ajans ile bir ihtilaf halinde sözleşmede imzası bulunan gerçek kişi mi temsil ettiği kurum mu sorumlu tutulacaktır?	Projenin uygulanması esnasında bir ihtilaf çıkması halinde Ajansın muhatabı Başvuru Sahibi ve varsa proje kapsamındaki ortaklarıdır. Proje kapsamında görevlendirilen kişiler ise kendilerini görevlendiren mercie karşı sorumlu olacaklardır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
Ek 4'teki özgeçmiş formatı kimler için doldurulacaktır?	Proje kapsamında görevlendirilecek proje koordinatörü, eğiticiler vb. kilit kişiler için doldurulacaktır.	Başvuru Rehberi	Ek.4
Şarap üretim tesisi yatırımı için bir proje başvurusu yapılabilir miyiz?	Mali Destek Programının amaç ve önceliklerine uygun olmak ve diğer uygunluk kriterlerini taşımak koşulu ile bu ve benzeri projeler ile başvuru yapılabilir. Hangi konularda proje yapılamayacağı Başvuru Rehberinin 2.1.3. Bölümünde listelenmiştir.	Başvuru Rehberi	1.2 2.1.3.
Başvuru formundaki "Yönetim Kurulu" kısmına belediyeler hangi organı yazacaktır?	Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Mahalli İdare Birlikleri, tabi oldukları mevzuat gereğince proje başvurusu yapma, projeyi uygulama ve projede görev alacak kişileri görevlendirme konularında kendi mevzuatları gereğince yetkilendirme yetkisini haiz ilgili organdan (meclis) yetki almaları gerekecektir. Yönetim Kurulu olmayan kurum/kuruluşlar (il müdürlükleri gibi ...) Başvuru Formunda bu bölümü boş bırakacaklardır.	Başvuru Rehberi	2.2.1. Ek.1
Ajans tarafından bankaya yatırılan ön ödeme vadeli hesapta değerlendirilebilir mi?	Desteklenecek her bir projeye özel bir banka hesabı açılacaktır. Ajans, destek kapsamında yapacağı her türlü ödemeyi proje hesabına transfer edecektir. Yararlanıcı, ödeme takvimine uygun olarak gerektiği zaman gerektiği miktarda eş-finansman karşılığı tutarı bu hesaba yatırarak ve 300 YTL'nin üzerinde olan proje harcamalarının tamamını proje hesabından transfer ederek yapacaktır. Sözleşme gereğince proje hesabı üzerinde ajans tarafından konulmuş bloke olmayacak ancak proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir. Bu hesap proje kapsamında gerekli olan ödemeleri gerçekleştirmek haricinde başka bir amaç için kullanılamayacaktır. Bu hesabın işleyişi dolayısıyla proje faaliyetleri sona erdikten sonra tahakkuk edecek olan her türlü faiz vb gelir, Ajans tarafından yapılacak nihai ödemeden mahsup edilerek proje tamamlanmış olacaktır.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.1.4. 2.5.

Değerlendirme aşamasında proje bütçesinde bir değişiklik olması durumunda katkı payları hesabında oranlar mı katkı tutarları mı dikkate alınacak?	Ajanstan talep edilen mali destek ve başvuru sahibi ile varsa ortaklarının sağlayacağı eş-finansman, projenin toplam uygun maliyetinin bir oranı olarak hesaplanacak ve sözleşmede belirtilecektir. Dolayısıyla bu maliyette meydana gelecek herhangi bir değişiklik, sözleşmede belirtilen oran ve tutarları kesinlikle aşmayacak şekilde tarafların katkılarına oranları çerçevesinde değerlendirilecektir.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.1.4. 2.5.
---	---	-----------------	------------------------